

De geheime lijst van legionella-hotels

De Standaard* - 08 Jul. 2013
Pagina 18

* De Standaard/Antwerpen, De Standaard/Limburg, De Standaard/Oost-Vlaanderen, De Standaard/Vlaams-Brabant/Brussel, De Standaard/West-Vlaanderen

Zeker 753 hotels en campings in Europa kenden de voorbije jaren herhaalde besmettingen door legionella, ontdekte de Nederlandse krant NRC. De namen zijn bekend, maar worden door de Europese toezichtshouder niet openbaar gemaakt.

Van onze redacteur Lieven Sioen

Toen de Nederlandse journalist Joep Dohmen in 2000 onderzoek deed naar legionellabesmettingen op Zuid-Europese vakantiebestemmingen, waren de resultaten zo schokkend dat het Nederlandse ministerie van Volksgezondheid besloot om de grootste boosdoeners onder de hotels en campings op zijn website te publiceren. 'Zodat de vakantieganger zelf kon oordelen welke plekken te mijden waren', vertelt Dohmen. 'Maar Zuid-Europa was woedend. Er is toen hard gelobbyd om die lijst weer van de site te halen. Als compensatie zou het Europees Agentschap European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC), dat de legionellabesmettingen monitort, voortaan zelf de hardleerse accommodaties op een zwarte lijst publiceren. Vandaag staat er geen enkel hotel of camping op die lijst.'

Per ongeluk

Ongeloofwaardig, vond Dohmen dat, en niet bepaald geruststellend op een moment dat miljoenen mensen weer op vakantie trekken. De journalist trok met collega Arlen Poort opnieuw op onderzoek uit en trof op de website van het Bulgaarse ministerie een Excell-file met twaalfduizend locaties die tussen de jaren tachtig en maart 2013 met een legionellabesmetting in verband waren gebracht. Het bestand met namen en codenummers was daar per ongeluk gepost, en diende eigenlijk geheim te blijven. Het gaat om 9.419 hotels, 1.131 campings, 675 appartementencomplexen en tweehonderd cruiseschepen. Belangrijk: de twaalfduizend meldingen betekenen niet dat de betreffende locaties de bewezen bron van de besmetting waren.

Als een plek echter met verschillende besmettingen wordt gelinkt, spreken experts van een cluster en is de accommodatie waarschijnlijk wél de bron van de besmetting. Joep Dohmen en Arlen Poort konden uit de gegevens van ECDC een lijst van 753 vakantiebestemmingen distilleren waar meerdere gasten legionella opliepen tussen 1990 en 2011. 'Die lijst bevatte echter alleen codes. Maar door de koppeling met de Bulgaarse lijst konden we er de namen op klevan.'

Om juridische redenen gaf NRC Handelsblad niet de volledige lijst vrij. De krant vermeldt wel het strandhotel Rey Don Jaime in Santa Ponsa, Mallorca; Pierre & Vacances in Cannes, Frankrijk; of het all inclusive Hotel Imbat in het Turkse Kusadasi. 'Er staan op de lijst hotels en campings die bijna elk jaar in opspraak komen', vertelt Dohmen. 'Toeristen horen dat te weten als ze hun bestemming kiezen. Maar de geslotenheid regeert nog altijd.'

Airco

Nu kan een legionellabesmetting zelfs in het meest exclusieve hotel gebeuren. En zelfs bij meervoudige besmettingen is het hotel daarom nog niet de bron van het kwaad. Claude Pérignon van de Associatie van Belgische Touroperators deed jarenlang legionella-inspecties. 'Ik heb een Grieks hotel gekend dat keer op keer met een besmetting werd geconfronteerd. Na lang zoeken bleek de bron de airco van de school naast het hotel te zijn.'

Ook Baptiste van Outryve van Thomas Cook heeft weet van een hotel dat ooit uit het aanbod werd geschrapt, wegens twee opeenvolgende legionellabesmettingen. 'De bron bleek een vlakbij gelegen fontein te zijn.'

Vandaar ongetwijfeld ook de terughoudendheid van de hotelsector voor meer transparantie omtrent besmettingen. 'Terwijl bij zulke besmettingen openheid nochtans cruciaal is', zegt woordvoerder Jan Eyckmans van Volksgezondheid. Hij was zelf verrast door het bestaan van de door NRC Handelsblad onthulde lijst. 'Besmettingen in België houden wij nooit geheim. Het is net belangrijk om zo open mogelijk te communiceren, om alle potentiële slachtoffers te bereiken. In het belang van de volksgezondheid.'

Legionella is immers verre van onschuldig. De bacterie gedijt in warm stilstaand water en veroorzaakt een longinfectie bij inademing. 'Met potentieel dodelijke afloop, ook voor gezonde mensen', aldus bacterioloog Jan Verhaegen van de KU Leuven. 'In België komt het vrij zelden voor, en sterfgevallen zijn uitzonderlijk, maar elke zomer merken we toch een opstoot van besmettingen tijdens de vakantie, vooral bij mensen die in Zuid-Europa op vakantie gingen. Het is dan heel belangrijk dat alle mensen die in hetzelfde hotel verbleven, verwittigd worden. Want de ziekte kent een incubatietijd van drie weken.'

Bron

Legionella kan epidemische vormen aannemen. In 1999 kwamen in Nederland 32 mensen om na besmetting op een plantenbeurs. 206 werden er ernstig ziek. Vandaar dat op Europees niveau elke legionellabesmetting nauwkeurig wordt opgevolgd.

'In België is elke arts-microbioloog verplicht ieder geval te melden aan de provinciale gezondheidsinspectie, die dan op zoek gaat naar de bron van de besmetting', vertelt Jan Verhaegen. 'Is de vermoedelijke bron een hotel in Zuid-Europa, dan wordt dat gemeld aan het ministerie van Volksgezondheid van de lidstaat en aan het European Centre for Disease Prevention and Control, zodat de nodige maatregelen getroffen worden.'

Het ECDC stuurt dan meteen een waarschuwing naar de federaties van touroperators. 'Wij hebben een wettelijke meldingsplicht', zegt Baptiste van Outryve van Thomas Cook. 'We zullen onze klanten uit het hotel weghalen, alle vorige gasten verwittigen en een alternatief zoeken voor wie nog op vakantie moet vertrekken. Pas als het hotel na twee inspecties, met enkele weken verschil,

legionellavrij is verklaard, nemen we het opnieuw in ons aanbod op.' Van Outryve schat dat per seizoen één hotel om die reden tijdelijk uit het aanbod verdwijnt. 'Op een totaal van achtduizend.'

Wie met een degelijke touroperator reist, mag er dus van uitgaan dat hij in een streng gecontroleerde accommodatie terecht komt, en verwittigd wordt bij problemen. 'Maar als ik in datzelfde hotel rechtstreeks heb gereserveerd, krijg ik die informatie niet', reageert Joep Dohmen. 'Want het ECDC stuurt geen algemeen publieke waarschuwing uit.' Nochtans neemt het aantal reizigers dat rechtstreeks zijn bestemming boekt via het internet alsnog toe. Zij zouden baat hebben bij een goed toegankelijke site met informatie over recente besmettingen.

Los van die incidentele besmettingen zijn er echter ook recidiverende hotels en campings, zo blijkt uit de lijst van Dohmen. Vaak is de reden daarvoor slechte hygiëne of een verouderde waterleiding. Wanneer zo'n installatie door de bevoegde instanties legionellavrij is verklaard, is het enkel wachten op de volgende besmetting. Vandaar dat het Nederlandse Rijksinstituut voor Volksgezondheid naar aanleiding van het NRC-dossier op Europees niveau zal pleiten voor een verplichte certificering van de waterleidingen, en van het publiek maken van de legionella-geschiedenis van accommodaties. 'Toeristen hebben gewoon recht om te weten welke campings en hotels keer op keer in opspraak komen.'

Lieven Sioen

Copyright © 2016 Corelio. Alle rechten voorbehouden